

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ τῆς στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

ΝΟΜΟΣ ΒΤΜΘ'

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Σ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν τάδε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῶν σχολείων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

*Ἄρθρον 1.

Τὰ πρὸς ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν μόρφωσιν τῶν παιδῶν καὶ πρὸς διδασκαλίαν τῶν εἰς τὸν βίον χρησίμων στοιχειωδῶν γνώσεων προκαταρκτικὰ σχολεῖα, πλὴν τῶν νηπιαγωγείων, εἰσὶ δύο κατηγοριῶν: τὰ κοινὰ δημοτικὰ σχολεῖα, καὶ τὰ πλήρη δημοτικὰ σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκονται στενωτέρου ἢ ευρύτερου αἱ αὐτὰ στοιχειώδεις γνώσεις.

Ἐν τοῖς νηπιαγωγείοις εἰτάγονται οἱ παῖδες ἀπὸ τῆς ἀπαλῆς ἡλικίας καὶ φοιτῶσιν εἰς αὐτὰ μέχρι τοῦ ἔκτου ἔτους συμπληρωμένου. Ἐν τοῖς σχολείοις δὲ τῶν δύο ἐτέρων κατηγοριῶν, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐβδόμου.

*Ἄρθρον 2.

Τὰ τῶν παιδικῶν ἀσχολημάτων καὶ μορφωτικῶν ἀσκήσεων ἐν τοῖς νηπιαγωγείοις κανονισθῶσιν διὰ Β. διατάγματος. Τὰ ἀποτελοῦντα ὅμως τὴν κυρίως δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν μαθήματα, τὰ ἀναγραφόμενα ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ περὶ συστάσεως Διδασκαλείου ἐν Ἀθήναις ΧΘ' νόμου τῆς 11 Ἰανουαρίου 1878, περιλαμβανομένης καὶ τῆς διδασκαλίας περικοπῶν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, διδάσκονται εἰς ἑξ ἑνιαυσίους τάξεις, ἐν μείζονι ἀνάπτύξει ἐν τοῖς πλήρεσι, συνοπτικώτερον δὲ εἰς τέσσαρας ἑνιαυσίους τάξεις ἐν τοῖς κοινοῖς δημοτικοῖς σχολείοις, ἐπαναλαμβανομένων ἐν ἀνάγκῃ τῶν μαθημάτων ἐκατέρας τῶν ἀνωτέρων τάξεων.

*Ἄρθρον 3.

Τὰ νηπιαγωγεῖα συνιστῶνται τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου ὑπὸ ἰδιωτῶν, διδάσκουσιν δ' ἐν αὐτοῖς διδασκάλισσαι ἀνεγνωρισμένα διὰ πτυχίου.

*Ἄρθρον 4.

Πλήρη δημοτικὰ σχολεῖα δύνανται νὰ συστηθῶσι πανταχοῦ τοῦ Κράτους, ἂν εἴ δημοτικὸι πόροι ἢ εἰσφοραὶ ἰδιωτικαὶ ἢ κληροδοτήματα ἐπαρκῶσι νὰ παρέχῳσι τὴν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν δαπάνην. Ἄλλ' ἐν ταῖς πρωτεύουσαις τῶν νομῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἔχουσας πληθυσμὸν μείζονα τῶν ἑξ ἑξακτῶν χιλιάδων συνιστῶνται ἀναγκαίως

ἀνά ἐν τοῦλάχιστον πλῆρες δημοτικὸν σχολεῖον, τῶν πόρων δὲ τῶν δήμων ἐπιτρεπόντων, ἅπαντα τὰ ἐν ταῖς πόλεσι δημοτικὰ σχολεῖα πλήρη, ἢ τὰ πλείονα, ἀναλόγως πρὸς τοὺς πόρους τοῦ δήμου.

*Ἄρθρον 5.

Ἐπὶ τῆς συστάσεως ἢ τῆς καταργήσεως τῶν δημοτικῶν σχολείων ἐκτελοῦνται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 19, 20 καὶ 22 τοῦ περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων ΑΘΝΓ' νόμου τῆς 3 Ἀπριλίου 1891, ὡς διαρρυθμίζονται διὰ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπομένου κεφαλαίου.

*Ἄρθρον 6.

Τὰ κοινὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἔχουσι τέσσαρας τάξεις ἑνιαυσίους, εἰς τὰς ὁποίας κατανέμεται ἡ διδασκαλία τῶν τε κατὰ τὸ ἄρθρο 1 τοῦ περὶ συστάσεως Διδασκαλείου ἐν Ἀθήναις ΧΘ' νόμου τῆς 11 Ἰανουαρίου 1878 ἀποτελουσῶν τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν γνώσεων, καὶ προσέτι ἡ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῆς πραγματογνωσίας. Εἶναι δὲ ὑποχρεωτικὴ ἢ εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ὡς καὶ εἰς τὰ γραμματοδιδασκαλεῖα φοίτησις τῶν παιδῶν, μέχρι οὗ τύχῃ τοῦ ἀπολυτηρίου αὐτῶν, ἔνθα τοιαῦτα ὑπάρχουσιν.

*Ἄρθρον 7.

Ἐν τοῖς κοινοῖς δημοτικοῖς σχολείοις διδάσκει εἰς μὲν δημοδιδάσκαλος, ἂν φοιτῶσιν ἐν αὐτοῖς μαθηταὶ μὴ πλείονες τῶν ὀγδοήκοντα, δύο δὲ, ἂν φοιτῶσι πλείονες, καὶ τρεῖς, ἂν φοιτῶσι πλείονες τῶν ἑκατὸν τεσσαράκοντα, καὶ τέσσαρες, ἂν φοιτῶσι πλείονες τῶν διακοσίων. Ἄλλ' οὐδεμίαν τάξιν κοινοῦ ἢ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου ἐπιτρέπεται νὰ περιλαμβάνῃ πλείονας τῶν πενήκοντα μαθητῶν, εἰ δὲ μὴ, διζιρεῖται εἰς τμήματα, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ διδασκάλου χωριστὰ διδασκόμενα.

*Ἄρθρον 8.

Τὸ σχολεῖον διευθύνει ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος διδάσκαλος, ἢ ὁ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀρχαιότερος μεταξὺ τῶν ἰσοβαθμίων. Ἄλλ' οἱ ἀπὸ τῶν Διδασκαλείων ἐξερχόμενοι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διευθύνῳσι σχολεῖα ἔχοντα πλείονας τοῦ ἐνὸς διδασκάλου, ἂν δὲν συνεπλήρωσαν διετὴ τοῦλάχιστον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν.

Ὁ βαθμὸς καὶ τοῦ ἐνὸς καὶ τῶν πλείονων συνυπηρετούντων διδασκάλων κανονίζεται ὑπὸ τοῦ κατὰ νομὸν Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου. Ἄλλ' ἐν τοῖς πλήρεσι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπηρετῶσι τριτοβάθμιον πλείονες τῶν δύο μεταξὺ τεσσάρων συνυπηρετούντων ἂν δὲ ἦναι τρεῖς μόνον οἱ συνυπηρετούντες, μόνον εἰς τριτοβάθμιος ἐπιτρέπεται νὰ διορισθῇ. Πάντως δ' ἐν τοῖς πλήρεσι οἱ διευθυνταὶ διορίζονται μόνον ἐκ τῶν πρωτοβαθμίων.

*Άρθρον 9.

Ὁ κατὰ τὰς ἀναγραφόμενας ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ 7 περιπτώσεις διορισμὸς ἐν κοινῷ δημοτικῷ σχολεῖν διδασκάλων πλειόνων τῶν δύο γίγνεται μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ θεβαίωσιν τῆς ἀνάγκης, τῆς προτάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

*Άρθρον 10.

Ἐν τοῖς πλήρεσι δημοτικῶν σχολείοις, ἀπαρτιζομένοις ἐκ τάξεων ἐνιαυσίων ἐξ, ἐν αἷς διδάσκονται εὐρύτερον τὰ καθωρισμένα διὰ τὰ κοινὰ δημοτικά σχολεῖα μαθήματα, διδάσκονται κατὰ προσθήκην καὶ τὰ ἐξῆς μαθήματα:

α') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

β') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν συγγραφέων τῆς καθωμιλημένης γλώσσης, καὶ γραπταὶ ἐν αὐτῇ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν.

γ') Διδασκαλία τῶν στοιχείων τῆς Γραμματικῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τῆς καθωμιλημένης, καὶ ἀσκήσεις εἰς ἔκθεσιν ἰδεῶν.

δ') Ἐρμηνεία μερῶν ἐκ τῶν ὁμωλωτέρων πεζῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης.

ε') Ἀσκήσεις πρὸς λύσιν πολυπλοκωτέρων ἀριθμητικῶν προβλημάτων.

ς') Διδασκαλία στοιχείων Γεωμετρίας, Χημείας καὶ Φυσικῆς Ἱστορίας, μετὰ ἐφαρμογῆς αὐτῶν ἐν τῇ Γεωργίᾳ, τῇ Βιομηχανίᾳ, τῇ Κτηνοτροφίᾳ καὶ τῇ Ὑγιεινῇ.

ζ') Σωματικαὶ ἀσκήσεις.

*Άρθρον 11.

Εἰς τὰ πλήρη δημοτικά σχολεῖα διορίζεται, προτάει τοῦ Διευθυντοῦ, ὑπηρετήσας ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριάκοντα μὲν ἐν ταῖς πρωτευούσαις νομῶν, εἴκοσι δ' ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι.

Καὶ δι' ἑξῶς γραφείου χορηγοῦνται κατ' ἔτος εἰς μὲν τὸν διευθύνοντα πλήρες δημοτικὸν σχολεῖον δραχμαὶ εἴκοσι καὶ πέντε, εἰς δὲ τὸν διευθύνοντα κοινὸν δημοτικὸν σχολεῖον δραχμαὶ δώδεκα.

*Άρθρον 12.

Γραμματοδιδασκαλεῖα συνιστῶνται πανταχοῦ, ἔνθα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συστηθῇ καὶ συντηρηθῇ δημοτικὸν σχολεῖον, εἴτε δι' ἀνεπάρκειαν τῶν δημοτικῶν πόρων, εἴτε δι' ἔλλειψιν μαθητῶν. Ἀλλ' οὐδὲ γραμματοδιδασκαλεῖα συνιστῶνται ἐν οἷς χωριοῖς ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς δέκα πέντε, πλὴν ὅπου οἱ γονεῖς τῶν παιδῶν χορηγήσωσιν ἐξ ἰδίων τὰ πρὸς συντήρησιν τῶν γραμματοδιδασκαλείων.

*Άρθρον 13.

Ἐν τοῖς Γραμματοδιδασκαλείοις διορίζονται πρὸ παντὸς οἱ τυχόν ἐκτὸς ὑπηρεσίας τριτοβάθμιοι διδασκάλοι. Μόνον ἐν ἔλλειψει ἢ ἐν ἀρνήσει τῶν τριτοβαθμίων διδασκάλων διορίζονται γραμματοδιδασκάλοι οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ περὶ Ὑποδιδασκαλείων, ΒΟΘ' νόμου τῆς 6 Αὐγούστου 1892 ἀναγνωρισθέντες γραμματισταί. Ἐν ἔλλειψει δὲ καὶ τοιούτων, διορίζονται οἱ κατὰ τὸ ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1891 Β. διάταγμα ἀποκτήσαντες πτυχίον γραμματοδιδασκάλου, καὶ ἐπὶ τέλους οἱ ἔχοντες ἀπολυτήριον Σχολαρχείου ἢ Ἱερρατικῆς Σχολῆς.

Οὐδεὶς ὅμως δύναται νὰ διορισθῇ γραμματοδιδασκάλος, ἐὰν δὲν συνεπλήρωσε τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

*Άρθρον 14.

Τὰ διδασκόμενα ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις μαθήματα εἰσὶ: α') ἡ ἀνάγνωσις καὶ πραγματογνωσία β') ἡ

γραφὴ γ') ἡ ἀριθμητικὴ δ') στοιχειώδης ἱερὰ ἱστορία καὶ κατήχησις ε') στοιχεῖα Ἑλληνικῆς ἱστορίας, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ς') γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος ζ') περικοπὰ τοῦ Εὐαγγελίου.

Β. διάταγμα θέλει κανονίσει τὰ καθ' ἕκαστα τῆς ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις διδασκαλίᾳ καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως αὐτῶν.

*Άρθρον 15.

Ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις δύνανται νὰ φοιτῶσι καὶ διδάσκωνται καὶ θηλέα, ἐὰν ἐν τῷ τόπῳ δὲν ὑπάρχῃ σχολεῖον θηλέων, ἀλλὰ μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν δέκα ἐτῶν. Ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις ὅμως τούτοις διορίζονται κατὰ προτίμησιν διδασκάλισσαι.

*Άρθρον 16.

Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν γραμματοδιδασκαλείῳ φοιτῶντων μαθητῶν ὑπερβαίνει τοὺς ἐβδόμηκοντα, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον προβιβάζεται εἰς δημοτικὸν σχολεῖον, ἀποφάσει τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

*Άρθρον 17.

Μετὰ γνωμοδότησιν τῶν κατὰ νομοὺς ἐπιθεωρητῶν, ὑποβαλλομένην ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων μετὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ παρατηρήσεων, θέλουσι καθορίζεσθαι διὰ βασιλικοῦ διατάγματος τὰ περὶ ἐνάρξεως καὶ λήξεως τῆς καθ' ἑξάμηνον τοῦ σχολικοῦ ἔτους διδασκαλίας, τὰ περὶ διδακτέας ὕλης ἐν ἑκάστη τῶν τάξεων τῶν δημοτικῶν σχολείων, τὰ περὶ μεθόδων καὶ τρόπων διδασκαλίας, καὶ τὰ περὶ ἐξετάσεων ἐν γένει ἐν τοῖς σχολείοις τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσως.

*Άρθρον 18.

Ὅ ἀπὸ κοινοῦ εἰς κοινὸν δημοτικὸν σχολεῖον μεταβαίνοντες μαθηταὶ ὀφείλουσι νὰ προσάγωσιν ἀποδεικτικὸν τοῦ σχολείου, ἐξ οὗ προέρχονται, κατ' αὐτὸ δὲ κατατάσσονται εἰς τὴν προσήκουσαν τάξιν. Οἱ δὲ ἀπὸ κοινοῦ εἰς πλήρες δημοτικὸν σχολεῖον μεταβαίνοντες, ἢ ἀπὸ γραμματοδιδασκαλείου εἰς κοινὸν ἢ πλήρες, πλὴν τῆς προσαγωγῆς τοῦ ἀποδεικτικοῦ, ὑποβάλλονται ὑπὸ τῶν διδασκάλων καὶ εἰς δοκιμασίαν, καὶ συμφῶνως πρὸς ταύτην κατατάσσονται εἰς τὴν τάξιν ἢ θελόν κριθῆ ἱκανοί. Καὶ οἱ κατ' οἶκον σπουδάσαντες δύνανται μετ' ἐξέτασιν νὰ καταταχθῶσιν ἐν τάξει τινὶ δημοτικῷ σχολεῖου, ἢ καὶ νὰ τύχωσι τοῦ ἀπολυτηρίου.

*Άρθρον 19.

Εἰς ἐξέτασιν ὡσαύτως ὑποβάλλεται ὁ δυνάμει ἀπολυτηρίου κοινοῦ ἢ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου προσερχόμενος νὰ καταταχθῇ εἰς ἑλληνικὸν σχολεῖον. Καὶ ὁ μὲν ἀπὸ κοινοῦ κριθεὶς ἱκανὸς κατατάσσεται ἐν τῇ πρώτῃ (τῇ κατωτάτῃ) τάξει τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, ὁ δὲ ἀπὸ πλήρους, ἂν κριθῆ ἱκανὸς, δύναται νὰ καταταχθῇ καὶ εἰς ἀνωτέραν.

*Άρθρον 20.

Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν θηλέων γίγνεται ἐν ἰδίοις σχολείοις, ἐν οἷς διδάσκουσι διδασκάλισσαι. Ἐπιτρέπεται δὲ νὰ συνιστῶνται τοιαῦτα πανταχοῦ, ἔνθα δυνατόν νὰ φοιτήσωσιν εἴκοσι καὶ πέντε μαθήτριά.

*Άρθρον 21.

Καὶ ἐν τοῖς σχολείοις τῶν θηλέων ἐπιτρέπεται νὰ διδάσκωνται καὶ ἄρρένα, ἐν ἔλλειψει σχολείου ἄρρένων, τὰ μὴ ὑπερβάντα τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

*Άρθρον 22.

Καὶ τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων εἰσὶν ἢ κοινὰ ἢ πλήρη, καὶ διδάσκονται ἐν αὐτοῖς πάντα τὰ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐν τοῖς πλήρεσιν ἢ τοῖς κοινοῖς δημοτικῶν σχολείοις διδασκόμενα μαθήματα, καὶ προσέτι ἡ ῥαπτικὴ, ἡ ποικιλτικὴ, ἡ

πλεκτική, ἡ τέχνη τοῦ παρασκευάζειν ἐδέσματα, καὶ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ τάξεως αἱ στοιχειώδεις γνώσεις.

Ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν ἐκάστῳ σχολείῳ θηλέων διδασκαλισσῶν, ἐπὶ τῆς διδασκαλίας καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης ἐν αὐτοῖς τάξεως ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τῶν σχολείων τῶν ἀρρένων ἰσχύουσαι διατάξεις καὶ οἱ κανονισμοὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ἰπουργείου.

Ἄλλὰ πλήρη δημοτικὰ σχολεῖα θηλέων συνιστῶνται ἐν οἷς δήμοις ἐπαρκῶσιν οἱ δημοτικοὶ πόροι, εἰς ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἀρρένων ὑποχρεώσεων.

*Ἄρθρον 23.

Οὐδεὶς διορίζεται δημοδιδάσκαλος, ἂν δὲν ἔχη πτυχίαν Διδασκαλείου, πλὴν τῶν ἀναγνωρισθέντων πρὸ τῆς συστάσεως τῶν Διδασκαλείων ὑπὸ ἐπιτροπῶν, καὶ μετὰ τὴν προσάρτησιν τῶν νέων ἐπαρχιῶν διὰ Β. διατάγματος.

Διδασκάλισσαι δὲ διορίζονται αἱ διὰ πτυχίου ἀναγνωριζόμεναι κατὰ τὰ κεκανονισμένα.

Ἐν κώμαις καὶ πόλεσιν, ἐν αἷς πάντες οἱ κατοικοῦντες πρεσβεύουσι τὸ καθολικὸν δόγμα, δύναται νὰ διορισθῆ ἐν τοῖς ἐν αὐτοῖς δημοτικοῖς σχολείοις ἢ γραμματοδιδασκαλείοις διδασκαλος τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἱερεὺς καθολικός. Ὁ οὕτω διοριζόμενος δὲ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἔχη πτυχίον δημοδιδασκάλου.

*Ἄρθρον 24.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι, αἱ δημοδιδασκάλισσαι ὡς καὶ γραμματοδιδάσκαλοι διορίζονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου τοῦ νομοῦ, ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ σχολεῖον, κατὰ πρότασιν τοῦ ἀρμοδίου Δημοτικοῦ Συμβουλίου, προκαλουμένην ὑπὸ τοῦ παρὰ τῷ ἐν τῷ νομῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ ἐπιθεωρητοῦ, πρὸς πλήρωσιν εἴτε θέσεως χηρευούσης, εἴτε σχολικῆς ἀνάγκης.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον προτείνει τὸν διοριστέον ἐκ τῶν κεκτημένων πτυχίων καὶ ἐκ τοῦ νομοῦ, εἰς ὃν ἀνήκει ὁ δῆμος, καταγομένων. Μόνον ἐν ἐλλείψει τοιούτων ἐπιτρέπεται νὰ προτείνωνται καὶ εἰ ἐξ ἄλλων νομῶν καταγομένοι, προτιμῶνται δὲ καθ' ἑκάτερον τῶν τρόπων τούτων οἱ ὑπὸ τῶν Διδασκαλείων ἀναγνωρισθέντες. Καλοῦνται δὲ τὰ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου εἰς συνεδρίασιν ἐπὶ ἀποδείξει, ἀλλ' ἂν δὲν συγκροτηθῆ συνεδρίασις δι' ἑλλείψιν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ, τὰ προσελθόντα μέλη προτείνουσι ταῦτα τὸν διοριστέον, ἀποφαινόμενα κατὰ πλειονοψηφίαν.

Ἄν δ' ἐντὸς δεκαήμερου ἀπὸ τῆς προσκλήσεως δὲν συνέλθωσιν, ἵνα προτείνωσι τὸν διοριστέον, οὐδὲ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ, οὐδὲ μέλη καὶ αὐτοῦ, προτείνει τὸν διοριστέον πρὸς τὸν νομάρχην ἄνευ ἀναβολῆς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον.

Ὁ νομάρχης ὀφείλει νὰ προβῆ εἰς τὸν διορισμὸν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς προτάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου· ἐὰν δ' ὑπερβῆ τὴν προθεσμίαν ταύτην, τιμωρεῖται διὰ πειθαρχικοῦ προστίμου δραχμῶν 20 μέχρις ἑκατὸν, ἐπιβαλλομένου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ἰπουργείου. Ἡ αὕτη ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν, ἂν ἀναβάλῃ ὑπὲρ τὴν ἐδδομάδα νὰ προτείνῃ τὸν διοριστέον δημοδιδάσκαλον.

Ἄλλ' ἂν σχολεῖόν τι μείνῃ ἄνευ διδασκάλου ἐπὶ δύο μῆνας, δύναται ὁ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδύσεως Ἰπουργὸς νὰ προβῆ εἰς τὸν διορισμὸν διδασκάλου.

*Ἄρθρον 25.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι, αἱ δημοδιδασκάλισσαι καὶ οἱ γραμ-

ματοδιδάσκαλοι, πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν, ὀμνύουσιν ἐνώπιον τοῦ παρὰ τῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ τοῦ νομοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ τούτου κωλυμένου, ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, τὸν νενομισμένον ὄρκον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

*Ἄρθρον 26.

Παῦσις ἢ εἰς κενὴν θέσιν μετὰ θέσις δημοδιδασκάλου, δημοδιδασκαλίσσης ἢ γραμματοδιδασκάλου, ἐπιτρέπεται μόνον, ἂν αὕτη ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ, κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ παρ' αὐτῷ ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθὲν εἰς τὸ Ἰπουργεῖον πρακτικὸν αὐτοῦ, ἢ κατὰ παραστάσεις ἡτιολογημένας τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, συγκαταθέσει πάντως τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς τοῦ δήμου, εἰς ὃν πρόκειται νὰ μετατεθῆ. Γίγνεται δὲ καὶ ἡ παῦσις καὶ ἡ μετὰ θέσις δημοδιδασκάλου μὲν διὰ Β. διατάγματος, τῆς προτάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ἰπουργοῦ, γραμματοδιδασκάλου δὲ διὰ πράξεως τοῦ εἰρημένου Ἰπουργοῦ.

*Ἄρθρον 27.

Δύναται νὰ διαταχθῆ μετὰ θέσις δημοδιδασκάλου, ἢ δημοδιδασκαλίσσης, ἢ γραμματοδιδασκάλου, καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰς ἐτησίας διακοπὰς τῶν μαθημάτων, ἀλλὰ μόνον τῆς διὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθείσης πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον αἰτήσεως αὐτῶν, ἂν τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην τοῦ αἰτουῦντος ἐγκρίνῃ καὶ ὁ ἐπιθεωρητής, καὶ ἂν ἐρωτηθῆς ἀναφέρῃ τὴν ἑαυτοῦ συγκατάθεσιν ὡσαύτως διὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὁ ἀντιμετατιθέμενος, συγκαταθῆ δὲ εἰς τοῦτο τὸ ἀρμοδίον Δημοτικὸν Συμβούλιον. Αἱ λόγῳ ὁμοῦς ὑγιείας ζητούμεναι μετὰ θέσις δέον νὰ ὑποστηρίζωνται ὑπὸ πιστοποιητικοῦ δύο ἰατρῶν, ὀρκισθέντων πρὸς τοῦτο ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδίκου.

*Ἄρθρον 28.

Ἄν τὸ περὶ παύσεως δημοδιδασκάλου, δημοδιδασκαλίσσης ἢ γραμματοδιδασκάλου πρακτικὸν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἀναφέρῃ ὡς αἰτίαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης πρᾶξιν τινα τοῦ δημοδιδασκάλου, τῆς δημοδιδασκαλίσσης ἢ τοῦ γραμματοδιδασκάλου, ἀναίρουσαν τὴν ἐμπέπουσαν τῷ διδασκάλῳ σεμνότητα τῶν ἡθῶν, μετὰ τὴν παῦσιν ἀποστέλλεται τὸ πρακτικὸν πρὸς τὸν ἀρμοδίον Εἰσαγγελέα, πρὸς ποινικὴν καταδίωξιν αὐτοῦ, ἂν ἡ πρᾶξις τυγχάνῃ ἀξιοποινος καὶ αὐτεπαγγέλτως καταδιώξιμος. Ὁ διὰ τοιοῦτους λόγους παυόμενος δημοδιδάσκαλος, μετ' ἀπολογίαν διαγράφεται ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν δημοδιδασκάλων, ἀποφάσει τοῦ Ἰπουργοῦ, ἐπὶ διετίαν.

*Ἄρθρον 29.

Ὁ μισθὸς τῶν δημοδιδασκάλων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐνοικίου, οὐχὶ ὁμοῦ καὶ τῶν νενομισμένων προσαυξήσεων τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, προσδιορίζεται, τῶν μὲν πρωτοβαθμίων εἰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα δραχμὰς κατὰ μῆνα, τῶν δευτεροβαθμίων εἰς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι δραχμὰς, καὶ τῶν τριτοβαθμίων εἰς ἑκατὸν. Τῶν δὲ διδασκαλισσῶν ὁ μισθὸς προσδιορίζεται, τῶν πρωτοβαθμίων εἰς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι δραχμὰς κατὰ μῆνα, τῶν δευτεροβαθμίων εἰς δραχμὰς ἑκατὸν καὶ δέκα, καὶ τῶν τριτοβαθμίων εἰς δραχμὰς ἑκατὸν. Τῶν δὲ γραμματοδιδασκάλων, πλὴν τῶν γραμματιστῶν, ὀρίζεται εἰς δραχμὰς τεσσαράκοντα πέντε.

Τὰ τῶν μισθῶν τῶν γραμματιστῶν τηροῦνται ὡς ἐκανόνισθησαν διὰ τῶν ἄρθρων 18 καὶ 19 τοῦ περὶ Ἰποδιδασκαλείων ΒΟΘ' νόμου τῆς 6 Αὐγούστου 1892.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ πειθαρχικῆς τιμωρίας τῶν δημοδιδασκάλων.

Ἄρθρον 30.

Πειθαρχικαὶ περιπτώσεις εἰσὶν αἱ ἐξῆς :

α' Ἡ κατὰ τὰς ὥρας τῆς διδασκαλίας ἀπουσία ἀπὸ τοῦ καθήκοντος, ἐὰν δις ἐντὸς τοῦ μηνὸς ἐπαναληφθῇ καὶ δὲν προῆλθεν ἐκ λόγων ὑγείας.

β') Ἡ παῦσις τῆς διδασκαλίας πρὸ τῆς τεταγμένης ὥρας, ἂν τρίς ἐντὸς τοῦ μηνὸς ἐπαναληφθῇ.

γ' Ἡ παράβασις τῶν περὶ ἐγγραφῆς τῶν προσελθόντων ἐν τοῖς ἐλέγχοις τοῦ σχολείου ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἢ τῶν κανονισμῶν ἐν γένει τῶν σχολείων.

δ') Ἡ ἀτέλεια τῆς διδασκαλίας, ἢ ἡ κατὰ παράβασις τῶν παρὰ δεδεδειγμένων μεθόδων ἢ τῶν ὁδηγιῶν τοῦ Ὑπουργείου ἐνέργεια αὐτῆς.

ε' Ἡ παράβασις τοῦ περὶ διδακτικῶν βιβλίων νόμου, ἢ τῶν περὶ διαρκείας τῆς διδασκαλίας ἐκάστου μαθήματος ἢ τῶν ἡμερῶν καὶ ὥρῶν αὐτῆς διὰ τοῦ προγράμματος κεκατονομημένων.

ς' Ἡ πρὸς τοὺς μαθητὰς ὑβριστικὴ ἢ πρὸς τοὺς συναδέλφους ἀνοίκειος καὶ ἀπρεπῆς συμπεριφορὰ.

ζ' Ἡ παράβασις τῶν περὶ διδασκαλίας καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως διατεταγμένων καὶ ἢ χρῆσις κλεψιτύπων βιβλίων.

η' Ἡ ἄβουμία περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων.

θ') Ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν ἀνοίκειος καὶ μετὰ σκαιότητος συμπεριφορὰ.

ι') Αἱ ἀνάρμοστοι τῆ σερμόντητι τοῦ ἔργου τοῦ διδασκάλου ἀνωμαλίαι τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου.

Ἄρθρον 31.

Πειθαρχικαὶ δὲ ποιναὶ εἰσὶν αἱ ἐξῆς :

α' Ἡ ἐπίπληξις.

β' Πρόστιμον ἀπὸ δύο μέχρι δέκα καὶ πέντε δραχμῶν.

γ') Πρόστιμον ἀπὸ δεκαπέντε δραχμῶν μέχρι τοῦ ἡμίσεος τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ τιμωρουμένου.

δ', Προσωρινὴ παῦσις ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν μέχρις ἐνὸς μηνός, ἐπάγουσα τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς στέρησιν τοῦ μισθοῦ.

Ἄρθρον 32.

Τὰς πειθαρχικὰς ποινὰς ἐπιβάλλει τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον. πλὴν τῆς ἐπιπλήξεως καὶ τοῦ ὑπὸ τὸ ἐδάφ. β' προστίμου, καταγινωσκομένων καὶ παρὰ νόμου τοῦ ἐπιθεωρητοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ σχολείου. Καλεῖται ὅμως πάντοτε εἰς ἀπολογίαὶν ὁ διδάσκαλος, ὀρίζουμένης πρὸς τοῦτο προθεσμίας, ἢ δὲ πειθαρχικῆς ἀπόφασις ἐκδίδεται μετὰ τὴν ἀπολογίαὶν αὐτοῦ, ἢ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρὸς ἀπολογίαὶν ταχθείσης αὐτῷ προθεσμίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ Ἐποπτικῶν Συμβουλίων.

Ἄρθρον 33.

Ἡ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον ἀνατεθειμένη ἐποπτεία ἐπὶ τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν ἐλληνικῶν σχολείων, ὡς συμπληρωτικῶν τὸ γε νῦν τῆς ἐκπαιδεύσεως ταύτης, καὶ προπαρασκευαστικῶν διὰ τὴν μέσσην ἐκπαίδευσιν, τῶν τε δημοσίων, ἰδιωτικῶν καὶ κοινοτικῶν, ἐνασκαίεται τοῦ λοιποῦ ἐπὶ μὲν τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους

ἐκπαιδεύσεως διὰ τῶν κατὰ νομὸν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπιθεωρητῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ἐλληνικῶν σχολείων διὰ τῶν παρ' αὐτοῖς γυμνασιάρχων, λειτουργούντων πάντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 34.

Ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἐκάστου νομοῦ καθίσταται ἐν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων. Ἄλλ' ἐν τοῖς νομοῖς Ζακύνθου καὶ Ἄρτης δὲν διορίζεται ἴδιος ἐπιθεωρητής· ἐκπληροῦσι δὲ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ζακύνθου ὁ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ Κεφαλληνίας, καὶ τὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τοῦ νομοῦ Ἄρτης ὁ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ Κερκύρας. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 39 ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὰ Ἐποπτικὰ Συμβούλια Ζακύνθου καὶ Ἄρτης.

Ἄλλ' ἐν τοῖς νομοῖς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας, Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, Λαρίσης, Ἀχαΐας καὶ Ἥλιδος, Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας καὶ Λακωνίας ἐπιτρέπεται νὰ διορισθῇ διὰ Β. Διατάγματος, τῆ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, ἀνά εἰς βοηθὸς τοῦ νομαρχικοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ὡς ἐπιθεωρητῆς β' τάξεως, ἐπὶ βαθμῶ καὶ μισθῷ ὑπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως.

Ὡς ἐπιθεωρηταὶ β' τάξεως δύνανται νὰ διορισθῶσι καὶ πρωτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι, διδάξαντες ἐπὶ πλήρη δεκαετίαν, ἐὰν, ὑποστάντες τὴν κατὰ τὴν προτελευταίαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 38 δοκιμασίαν, κριθῶσι δόκιμοι. Καὶ πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν σχολείων θηλέων καὶ παρθεναγωγείων ἐπιτρέπεται ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀποστέλλωνται ἔκτακτοι ἐπιθεωρητρίαι, κεκτημέναι μεμαρτυρημένως διὰ πτυχίου εὐρωπαϊκῆς τινος Σχολῆς παιδαγωγικὰς καὶ φιλολογικὰς γνώσεις, ἀναγραφομένης ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο πιστώσεως. Διὰ Β. διατάγματος θέλουσι κανονισθῇ τὰ καθήκοντα τῶν ἐπιθεωρητῶν τούτων καὶ τὰ τῶν ἀποδογῶν αὐτῶν.

Ἄρθρον 35.

Ἡ ἐποπτεία ἐκάστου τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων ἐκτείνεται ἐπὶ πάντων τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ καθιδρυσμένων κοινῶν τε καὶ πλήρων δημοτικῶν σχολείων, γραμματοδιδασκαλείων καὶ ἐλληνικῶν σχολείων.

Ἄρθρον 36.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν ἐν τῇ πόλει καθεδρεύοντα ἀρχιεπίσκοπον τοῦ νομοῦ, ὡς πρόεδρον, ἢ, χηρευούσης τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ἀπὸ τὸν πρόεδρον τῆς ἐνασκουσης τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἐπισκοπικῆς ἐπιτροπείας, ἀπὸ τὸν γυμνασιάρχην, ἢ, ἂν πλείω τοῦ ἐνὸς ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πόλει Γυμνάσια, ἀπὸ τὸν ἀρχαιότερον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἀπὸ ἑνα τῶν ἐν αὐτῇ κατοικούντων ἐπιτηθόνων, ἀπὸ ἑνα τῶν εὐπόλητοτέρων κτηματιῶν ἢ ἐμπόρων, καὶ ἀπὸ τὸν νομαρχικὸν ἐπιθεωρητὴν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 37.

Ὁ τε ἐκ τῶν ἐπιστημόνων καὶ ὁ ἐκ τῶν κτηματιῶν ἢ ἐμπόρων καλούμενος ὡς μέλος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου διορίζονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου ἐκ τριῶν προτεινομένων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς πρωτεύουσῃς τοῦ νομοῦ, καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ ὑπηρετοῦσιν ἐπὶ τρία ἔτη πλήρη ἄνευ μισθοῦ.

Ἐπιτρέπεται ὅμως καὶ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν τριῶν ἐτῶν νὰ ἀντικατασταθῶσιν οὗτοι, ἂν ἀποδειχθῇ, ὅτι κληθέντες τακτικῶς δὲν προσῆλθον εἰς τρεῖς κατὰ συνέλειαν συνεδριάσεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

*Άρθρον 38.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ἔχει βαθμὸν καὶ μισθὸν τμηματάρχου δευτέρας τάξεως, διορίζεται δὲ διὰ Β. Διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ.

Οὐδεὶς δύναται νὰ διορισθῆ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς ἐὰν δὲν ᾖ ἡναι

α') Διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας, διδάξας εὐδοκίμως ἐπὶ πέντε τοῦλάχιστον ἔτη ὡς καθηγητὴς Διδασκαλείου ἢ Γυμνασίου, ἢ ἐπὶ τρία τοῦλάχιστον ὡς διευθυντὴς Διδασκαλείου ἢ γυμνασιάρχης, ἀλλὰ πάντως ἔχων μεμαρτυρημένην περὶ τὰ παιδαγωγικὰ εἰδικότητα. Ἐὰν ὅμως διορισθῆ ἐπιθεωρητὴς διευθυντὴς Διδασκαλείου, οὗτος τηρεῖ τὸν βαθμὸν καὶ τὸν μισθὸν, ὃν ὡς διευθυντὴς Διδασκαλείου εἶχεν. Ὡσαύτως ἂν δὲν ᾖ ἡναι διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας, διδάξας ὡς πρωτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος ἐπὶ τρία ἔτη.

β') Πρωτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος ἐκ τῶν κατὰ τὰ πρῶτα τρία ἔτη ἐκ τοῦ Διδασκαλείου Ἀθηνῶν ἀναγνωρισθέντων τοιούτων, ἢ ἐκ τῶν ὑπηρετησάντων ὡς τακτικῶν διδασκάλων ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Προτύπῳ κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας αὐτοῦ.

γ') Διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας, ἔχων ἀποδείξεις ὅτι ἐσπούδασεν εἰδικῶς τὴν παιδαγωγικὴν ἐν τινι Πανεπιστημίῳ ἢ Διδασκαλείῳ τῆς Εὐρώπης, ἢ φέρων πτυχίον ἀνωτέρου Διδασκαλείου Γαλλικοῦ ἢ Γερμανικοῦ.

Οἱ τῶν δύο τελευταίων τούτων κατηγοριῶν διορίζονται, ἂν ἐγκριθῶσι μετὰ δοκιμασίαν, τῆς ὁποίας τὰ καθ' ἕκαστα θέλουσι καθορισθῆ διὰ Β. διατάγματος, ἐνώπιον ἐπιτροπείας, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, ὡς προέδρου, τοῦ διευθυντοῦ ἢ τινος τῶν καθηγητῶν τοῦ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείου καὶ τοῦ ἀρχαιότερου τῶν ἐν Ἀθήναις γυμνασιάρχων. Ἀλλ' οἱ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ β' ἀναφερομένων διοριζόμενοι ἐπιθεωρηταὶ ἔχουσι βαθμὸν καὶ μισθὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως· ἐπιτρέπεται δὲ νὰ προβιβασθῶσι μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν.

Ἴνα δὲ τις διορισθῆ ἐπιθεωρητὴς, ἢ βοηθὸς ἐπιθεωρητοῦ, ἀπαιτεῖται πάντοτε νὰ μὴ ὑπερέβῃ τὸ 55 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

*Άρθρον 39.

Οἱ νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρηταὶ καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν οὔτε μετατίθενται, οὔτε ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας, εἰμὴ μόνον συνεπείᾳ ἠτιολογημένης προτάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, παρ' ᾧ διατελοῦσι. Γίγνεται δὲ ἡ μετάθεσις ἢ ἡ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσις αὐτῶν διὰ Β. διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ.

Μετὰ τοῦ περὶ τῆς μεταθέσεως ἢ τῆς ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπολύσεως τοῦ ἐπιθεωρητοῦ Β. διατάγματος δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον πρότασις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας προεκλήθη τὸ Β. διατάγμα.

*Άρθρον 40.

Ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς τυγχάνει ὁ εἰσηγητὴς πασῶν τῶν εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ὑπαγομένων ὑποθέσεων· ἔχει δὲ τὰ ἐπόμενα καθήκοντα:

Α') Ἐπιθεωρεῖ καθ' ἑξάμηνιαν τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου δημοτικὰ σχολεῖα παντὸς βαθμοῦ καὶ ἑκατέρου τῶν φύλων, τὰ γραμματοδιδασκαλεῖα καὶ τὰ μονοτάξια καὶ διτάξια ἑλληνικὰ σχολεῖα, καὶ ἐξετάζει

α') Τοὺς τηρουμένους ἐν ἐκάστῳ αὐτῶν ἐλέγχους, ἵνα θεβαιωθῆ (1ον) ἂν οἱ ἐν αὐτοῖς ἐγγεγραμμένοι ὀρθῶς ἐνεγράφησαν, καὶ ἰδίως ἂν κατὰ τὰς ἀπὸ ἐτέρου δημοτικοῦ σχολείου ἢ γραμματοδιδασκαλείου εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἢ ἀπὸ δημοτικοῦ σχολείου εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἢ ἀπὸ ἐτέρου ἑλληνικοῦ μεταστάσεις τῶν μαθητῶν ἐτηρήθησαν αἱ τε ἄλλαι καὶ αἱ τῶν προηγουμένων ἄρθρων 18 καὶ 19 νόμιμοι διατάξεις, ὅπως προκαλέσῃ τὴν ἐνάσκησιν τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου κατὰ πάσης τυχὸν παραβάσεως, ἢ ἐνασκήσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐξουσίαν κατ' αὐτῆς· 2ον) ἂν ἐν τοῖς ἐλέγχοις τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῶν γραμματοδιδασκαλείων τυγχάνωσιν ἐγγεγραμμένοι οἱ πρὸς τοῦτο ὑπόχρεοι παῖδες πάντων τῶν ἐν ταῖς ἐδραῖς αὐτῶν κατοικούντων, τίνες δ' εἰσὶν αἱ αἰτίαι τῶν ὑπαρχουσῶν τυχὸν ἐλλείψεων, ἵνα ἐπ' αὐτῶν προκαλέσῃ τὴν μελέτην τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

β') Τὰς τοπικὰς περιστάσεις ἐκάστου δήμου, καὶ προκαλεῖ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως καὶ λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους, τῆς καθ' ἑξάμηνια διαιρέσεως αὐτοῦ, τοῦ χρόνου τῆς ἐν τοῖς ἐλέγχοις ἐγγραφῆς καὶ τῶν ἐξετάσεων, καὶ τοῦ ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν προβιβασμοῦ καὶ ἀπολύσεως τῶν μαθητῶν.

γ') Τὰ τῶν εἰσαχθέντων ἐν τῷ σχολεῖῳ διδασκτικῶν βιβλίων, ἵνα θεβαιώσῃ, ὅτι ἐφαρμόζονται ἀκριβῶς αἱ περὶ τούτων ἰσχύουσαι διατάξεις.

δ') Τὰ τῆς διαγωγῆς τῶν διδασκάλων πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς γονεῖς αὐτῶν, ἢ πρὸς τοὺς ἰδίους συναδέλφους τῶν.

ε') Τὰ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐκπληροῦσι τὰ ἑαυτῶν καθήκοντα, καὶ ἰδίως ἂν διδάσκωσιν ἀκριβῶς κατὰ πάσας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, ἀρχόμενοι τῆς διδασκαλίας καὶ περατοῦντες αὐτὴν κατὰ τὰς προσδιωρισμένας ὥρας, ἂν ᾖ φιλόπονοι, καὶ ἂν ἐκπληρῶσι τὰ ἔργα αὐτῶν μετὰ νοημοσύνης καὶ εὐσυνειδησίας.

ς') Τὰ τῆς συμπεριφορᾶς αὐτῶν ἐν τῷ τόπῳ καὶ τοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ βίου αὐτῶν.

ζ') Τὰ τῶν ἐξετάσεων, τῶν προβιβασμῶν καὶ τῶν ἀπολυτηρίων, ἐὰν τηρῶνται αἱ περὶ τούτων διατάξεις.

η') Τὰ τῶν τηρουμένων ἐν τῷ σχολεῖῳ ἐλέγχων καὶ βιβλίων, ἐὰν τηρῶνται ἀκριβῶς καὶ ἐν τάξει, ἄνευ παρεισγραφῶν καὶ διαγραφῶν.

θ') Τὰ κατὰ τὰς ποινὰς, τὰς ὁποίας οἱ διδάσκαλοι ἐπέβαλον εἰς τοὺς μαθητὰς.

ι') Τὰ ὑπάρχοντα διδακτήρια, ἐὰν ᾖ κατὰλληλα, καὶ φροντίζει περὶ λύσεως ἢ ἀνανεώσεως τῶν μισθώσεων αὐτῶν, ἢ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἐπισκευῶν ἢ θελιτώσεων, ἂν χρῆζωσι τοιούτων.

ια') Τὰ διδακτήρια, ὅσα εἶναι κτίρια δημοτικά, ἂν ᾖ δυνατόν νὰ μεταρρυθμισθῶσι, συμφώνως πρὸς τὸ τηρούμενον ἐν τῷ Ὑπουργείῳ κεκυρωμένον καὶ γενικὸν σχεδιάγραμμ. διδασκτηρίου δημοτικοῦ σχολείου· προκαλεῖ δὲ τὰς περὶ τούτου μελέτας τοῦ ἀρμοδίου νομομηχανικοῦ καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ σύνταξιν τῶν τε σχεδίων τῶν ἐπενεκτέων μεταρρυθμίσεων καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς πρὸς τοῦτο ἀναγκαίας δαπάνης.

ιβ') Προκαλεῖ τὴν σύμπραξιν μετὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, καὶ μετ' αὐτοῦ προβαίνει εἰς τὴν προκήρυξιν τῶν ἀπαιτουμένων μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν διὰ τὰς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγκεκριμένων σχεδίων ἐκτελεστέας ἐργασίας πρὸς μεταρρύθμισιν τοῦ διδασκτηρίου.

ιγ') Μετέχει τῆς διευθύνσεως τῶν ἐνεργουμένων κατὰ τὰς

ισχυούσας διατάξεις δημοπρασιών, και επιτηρεῖ, ἵνα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μεταρρυθμιστικῶν ἔργων ἐφαρμόζονται τὰ ἐγκεκριμένα σχέδια.

ιδ') Προκαλεῖ τὴν παρὰ τοῦ ἀρμοδίου νομομηχανικοῦ συγγραφήν τῶν ἀπαιτουμένων σχεδίων και προϋπολογισμῶν διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν δημοτικῶν διδασκατηρίων, τῶν προοριζομένων εἴτε διὰ κοινὸν εἴτε διὰ πλήρες δημοτικὸν σχολεῖον, φροντίζει περὶ τῆς ἐξετάσεως και τῆς ἐγκρίσεως τῶν σχεδίων τούτων και τῶν προϋπολογισμῶν, και, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, προκαλεῖ τὴν ἐνέργειαν τῶν κατὰ νόμον μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς οἰκοδομῆς, μετέχων τῆς διευθύνσεως αὐτῶν και ἐπιτηρῶν, ἵνα κατὰ τὴν οἰκοδομὴν ἐφαρμοσθῶσιν ἀκριβῶς τὰ ἐγκεκριμένα σχέδια.

Β' Προσδιορίζει τὰς θέσεις, ἐρ' ὧν πρέπει νὰ οἰκοδομηθῶσι τὰ διδασκατήρια τῶν δημοτικῶν σχολείων, και παρασκευάζει τὰ τῆς ἀποκτήσεως τῶν ἀναγκασιούτων γηπέδων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Ε' Κεφαλαίου.

Γ') Ἐνασκεῖ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 32 πειθαρχικὴν ἐξουσίαν, και προκαλεῖ τὸ παρ' ᾧ διατελεῖ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἵνα και τοῦτο ἀσκήσῃ τὴν ἀνατεθειμένην αὐτῷ ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὴν ὑπαγομένων περιπτώσεων.

Δ', Συγκαλεῖ ἅπαξ τοῦ ἔτους και κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν, ἀλλὰ πάντοτε ἀδείχ' τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν και τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργείου, συνέδρια τῶν τῆς περιφερείας αὐτοῦ δημοδιδασκάλων, ἐν οἷς συζητοῦνται καθ' ὠρισμένας ἡμέρας, οὐχὶ πλείονας τῶν ἐπτά, ζητήματα προδιατετυπωμένα ὑπ' αὐτοῦ και ἐγκεκριμένα ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου μεθοδολογικὰ ἢ παιδαγωγικὰ, ἢ ἄλλα σχετιζόμενα ἀμέσως πρὸς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν, ἐπιμελούμενος τῆς δημοσιεύσεως τῶν πρακτικῶν.

Τῶν συνεδρίων τούτων προεδρεύει ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς, πλὴν ἂν παρίσταται ἐν αὐτοῖς τῆ ἐντολῇ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργοῦ ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς, ὅτε ἡ προεδρία ἀνατίθεται εἰς αὐτόν.

Ε' Ὑποβάλλει εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἅμα ἐκ τῆς περιοδείας ἐπανελθὼν, πλήρες τὸ ἡμερολόγιον αὐτῆς, και λεπτομερῆ ἔκθεσιν, ἐν ἣ ἀναγράφονται αἱ παρατηρήσεις αὐτοῦ περὶ ἐκάστου τῶν σχολείων, περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων καθ' ὕλην και ὡς πρὸς τὰς μεθόδους, περὶ τῆς ἀκριβείας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος και τῶν κανονισμῶν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργείου, περὶ τῆς προόδου τῶν μαθητῶν και περὶ παντὸς σχετιζομένου πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ σχολείου.

*Ἄρθρον 41.

Εἰς τὸν νομαρχιακὸν ἐπιθεωρητὴν ἀποδίδονται δι' ἀποζημίωσιν αὐτοῦ και δι' ἕξοδα περιοδείας δραχμαὶ ὀκτώ καθ' ἐκάστην, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἑδρας του μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς εἰς αὐτὴν ἐπανόδου του, περιλαμβανομένης και ταύτης. Δι' ἕξοδα δὲ γραφείου ἀποδίδονται αὐτῷ δραχμαὶ ἑκατὸν εἴκοσι κατ' ἔτος.

Και εἰς τὸν βοηθὸν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ χορηγεῖται ἴση ἀποζημίωσις δι' ἐκάστην ἡμέραν τῆς περιοδείας αὐτοῦ.

Ἡ περιοδεία ἐκατέρου αὐτῶν καθ' ἐκάτερον τῶν δύο ἕξαμηνῶν τοῦ ἔτους πρέπει νὰ διαρκέσῃ ἐξήκοντα τουλάχιστον ἢ ὀγδοήκοντα τὸ πολὺ ἡμέρας.

*Ἄρθρον 42.

Τὸν ἐπιθεωρητὴν, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον, ἀναπληροῖ ἐν τῇ εἰσηγήσει τῶν σχολικῶν ὑποθέσεων εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ὡς και ἐν πάσῃ τῇ λοιπῇ ὑπηρεσίᾳ, πλὴν τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν σχολείων, ὁ διευθυντὴς τοῦ Διδασκαλείου ἢ ὁ γυμνασιάρχης.

*Ἄρθρον 43.

Ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς ἀντιπροσωπεύει τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον κατὰ πάσας τὰς σχέσεις αὐτοῦ εἴτε μετὰ τοῦ Ἰπουργείου και τῶν ἄλλων δημοσίων ἀρχῶν, εἴτε μετὰ τῶν πολιτῶν.

Ἐπομένως ὁ ἐπιθεωρητὴς κοινοποιεῖ πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον τὴν ἐπομένην ἐκάστης τῶν συνεδριάσεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τὰς ἀποφάσεις, προτάσεις ἢ γνωμοδοτήσεις αὐτοῦ, ὑποβάλλων εἰς αὐτὸ πλήρες ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως. Ἀνακοινώνει εἰς τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῶν μέρη τῶν εἰρημένων πράξεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, διαβιβάζων αὐταῖς ἀπόσπασμα τοῦ περὶ τούτου πραγματευομένου μέρους τῶν πρακτικῶν, και διεξάγει πᾶσαν τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἔχων ἴδιον γραφεῖον και ἴδιαν σφραγίδα.

*Ἄρθρον 44.

Τὰ πλήρη ἑλληνικὰ σχολεῖα ἐπιθεωρεῖ ἅπαξ τοῦ ἔτους ὁ γυμνασιάρχης τοῦ νομοῦ ἢ τῆς ἐπαρχίας, ἐν ἣ τὸ σχολεῖον, ὑποβάλλων διὰ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τὴν ἐκθεσίον του πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν και τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργεῖον.

*Ἄρθρον 45.

Διὰ Β. διατάγματος και δι' ἰδιαιτέρων ὁδηγιῶν τοῦ Ἰπουργείου θέλουσι κανονισθῆ τὰ τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοτικῶν και ἑλληνικῶν σχολείων και αἱ σχέσεις τῶν ἐπιθεωρητῶν πρὸς τοὺς βοηθοὺς αὐτῶν, ἰδίως δὲ τὰ ἀφορῶντα τὰς μεθόδους και τοὺς τρόπους τῆς διδασκαλίας, τὴν ἐσωτερικὴν τάξιν και τὴν ἐν γένει ἔρευναν περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος και τῶν κανονισμῶν τοῦ Ἰπουργείου.

*Ἄρθρον 46.

Οἱ νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρηταὶ, πάντες ἢ τινες, δύνανται νὰ συγκαληθῶσι τῇ διαταγῇ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν και τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργείου εἰς συμβούλιον, προεδρευόμενον ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ὅπως συσκεπτόμενοι συντάσσωσι τὰ προγράμματα τῶν σχολείων και γραμματοδιδασκαλείων, και κανονισμοὺς ἢ ὁδηγίας περὶ μεθόδων διδασκαλίας ἢ ἄλλων ζητημάτων σχολικῶν.

*Ἄρθρον 47.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον συγκαλεῖται εἰς συνεδρίασιν ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτοῦ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ μηνός, κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον αὐτοῦ, ἐκτάκτως δὲ πάντοτε εἴτε αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ προέδρου, εἴτε κατ' αἴτησιν τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ γυμνασιάρχου.

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τὰ ἔργα τοῦ γραμματέως ἐκπληροῖ ὁ γυμνασιάρχης, ὅστις γράφει και φυλάσσει τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου, τὰ ὅποια κατὰ τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως ἀναγινώσκονται και ἐγκριθέντα ὑπογράφονται ὑπὸ τε τοῦ προέδρου και τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

Ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἐκτίθενται ἐν λεπτομερείᾳ αἱ ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ γενόμεναι ἀνακοινώσεις και προτάσεις, και αἱ ἐπὶ ἐκάστης αὐτῶν ἀποφάσεις, προτάσεις ἢ γνωμοδοτήσεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς λαμβάνει ἀντίγραφα τῶν πρακτικῶν τούτων, ἐπικεκυρωμένα ὑπὸ τοῦ προέδρου και τοῦ γυμνασιάρχου.

*Ἄρθρον 48.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ συνέλθῃ και εἰς ἴδιαν συνεδρίασιν ἄνευ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, συγκαλούμενον πρὸς

τοῦτο ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτοῦ. Ἀλλὰ μόνον κατὰ τὴν περίπτωσηιν τῆς πρώτης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 39, ὅτε ἀκούει τὰς πρὸς αὐτὸ γιγνομένας παραστάσεις κατὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, εἴτε ἐπὶ ἀκηδία ἢ ἀσυγγνώστῳ ὀλιγωρίᾳ, εἴτε ἐπὶ ἐλλείψεσιν ἢ παραβάσεσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, εἴτε ἐπὶ ἀνωμαλίαις ἢ πλημμελείαις τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου αὐτοῦ, καὶ μετὰ ἐπισταμένην συζήτησιν καὶ ἔρευναν ἀποφασίζει, ἂν ὑπάρχῃ ἀφορμὴ, ἵνα ὑποβάλλῃ πρότασιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργεῖον περὶ μεταθέσεως ἢ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας.

Τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως ταύτης, κρατούμενα ἐν χωριστῇ βιβλίῳ, φυλάσσονται ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου. Ἐκτίθενται δ' ἐν αὐτοῖς αἱ κατὰ τὴν συζήτησιν προταθεῖσαι γνώμαι, καὶ μετὰ λεπτομεροῦς αἰτιολογίας τὰ πορίσματα, εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξε τὸ Συμβούλιον, καὶ ὑπογράφονται ὑπὸ τῶν ἀποτελεσάντων τὴν συνεδρίασιν μελῶν.

Τοῦ πρακτικοῦ τούτου ἀντίγραφον ὑποβάλλει τὴν ἐπομένην πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργεῖον ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ μόνον τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπικοινωνῶν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον.

*Ἄρθρον 49.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον προτείνει·

1) Τὴν πλήρωσιν τῶν χηρευσουσῶν θέσεων ἐν δημοτικοῖς ἢ ἐλληνικοῖς σχολείοις ἢ γραμματοδιδασκαλείαις.

2) Τὴν ἀνάγκην συστάσεως γραμματοδιδασκαλείων.

3) Τὴν προσθήκην δημοδιδασκάλων ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἄρθρ. 9 καὶ 22 § 6' τοῦ παρόντος νόμου, ἢ τὸν διορισμὸν διδασκάλου τριτοβαθμίου ἐν γραμματοδιδασκαλείῳ, κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 16.

4) Τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα κρίνει συντελοῦντα πρὸς ἄρσιν τῶν αἰτιῶν, δι' ἃς δὲν προσέρχονται εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα οἱ παῖδες τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ σχολείου οἰκούντων.

5) Τὰς ἀναγκαίας βελτιώσεις ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἐλληνικῶν σχολείων.

6) Τὴν ἔγκρισιν τῶν ἐπενεχτέων μεταβολῶν καὶ τῶν προϋπολογισμῶν τῆς ἀναγκαίας δαπάνης πρὸς μεταρρύθμισιν τῶν δημοτικῶν κτιρίων, ἐν οἷς λειτουργοῦσι νῦν δημοτικὰ σχολεῖα ἢ γραμματοδιδασκαλεῖα, εἴτε τὰ σχέδια καὶ τοὺς προϋπολογισμοὺς πρὸς οἰκοδομὴν τοιούτων κτιρίων κατὰ τὰς περιπτώσεις ια' -ιδ' τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ παρόντος νόμου.

7) Τὴν ἐπισκευὴν, συμπλήρωσιν ἢ ἀντικατάστασιν τῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις ἢ ἐλληνικοῖς σχολείοις σκευῶν, ἐπιπλῶν καὶ ὀργάνων διδασκαλίας.

8) Τὴν μετάθεσιν ἢ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 39 καὶ 48 τοῦ παρόντος νόμου.

*Ἄρθρον 50.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀποφασίζει·

1) Ἐπὶ τῶν ὑποβληθειῶν ἐφέσεων κατὰ τῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἐδαφ. α' καὶ β' τοῦ ἄρθρ. 31.

2) Ἐπὶ τῶν πειθαρχικῶν περιπτώσεων, ἐφ' ὧν πρόκειται νὰ ἐπιβληθῶσιν αἱ ἐν τοῖς ἐδαφ. γ' καὶ δ' τοῦ ἄρθρου 31 πειθαρχικαὶ ποιναί.

3) Ἐπὶ τῶν μεταθέσεων δημοδιδασκάλων, ἢ διδασκαλιστῶν, ἢ γραμματοδιδασκάλων, τὰς ὁποίας κρίνει ἀναγκαίας εἴτε πρὸς τιμωρίαν τῶν μετατιθεμένων, εἴτε πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

4) Ἐπὶ τῆς παύσεως δημοδιδασκάλων ἀρρένων ἢ θηλέων, ἢ γραμματοδιδασκάλων, ὧν τὴν διαγωγὴν κρίνει ἀνεπίδεκτον βελτιώσεως.

5) Ἐπὶ τῆς ἀποπομπῆς ἐκ τοῦ σχολείου μαθητῶν, τῶν ὁποίων ἢ περαιτέρω ἐν τῷ σχολείῳ ἀναστροφή ἀποβαίνει ἐπιβλαβής.

*Ἄρθρον 51.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, πλὴν τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 48, δὲν ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐρεῦνης ἄλλων ἀντικειμένων, εἰμὴ μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ γυμνασιάρχου εἰσαγομένων εἰς αὐτὸ ὑποθέσεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων περιορίζει τὰς συζητήσεις καὶ τὰς σκέψεις του.

*Ἄρθρον 52.

Ἡ συνεδρίασις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου θεωρεῖται νόμιμος, ἂν τέσσαρα τοῦλάχιστον μέλη αὐτοῦ ᾖναι παρόντα, ἐν οἷς ὁ ἐπιθεωρητής, ἐν πάσαις ταῖς ἄλλαις συνεδριάσεσι, πλὴν τῆς κατὰ τὰ ἄρθρα 39 καὶ 48 τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ὁ γυμνασιάρχης ἀνεξαίρετως.

Αἱ πράξεις δὲ τοῦ Συμβουλίου καταρτιζονται διὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν αὐτοῦ, νικώσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ προέδρου.

*Ἄρθρ. 53.

Πᾶσαι αἱ περὶ ἐπιτηρήσεως ἢ ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοτικῶν καὶ ἐλληνικῶν σχολείων διατάξεις καταργοῦνται, πλὴν τῶν διατάξεων τοῦ Β. διατάγματος τοῦ 1834 περὶ ἐπιτοπίων ἐπιθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων, ὅσαι δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸν παρόντα νόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν ἐξόδων τῆς στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

*Ἄρθρον 54.

Τὰ ἐξόδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καταβάλλονται ὑπὸ τῶν δήμων, πληρόνεται δὲ ὑπὸ τῶν κατ' ἐπαρχίας δημοσιῶν ταμείων ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῶν εἰσπραττομένων δημοτικῶν ἐσόδων, ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν ἐνταλαμμάτων τῶν ἀρμοδίων δημάρχων.

*Ἄρθρον 55.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν τὰ ἐξόδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως προσδιορίζονται πρὸ πάντων τῶν ἄλλων, καὶ αἱ πρὸς συντήρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῶν γραμματοδιδασκαλείων πιστώσεις ἀναγράφονται πρῶται ἐν τοῖς δημοτικοῖς προϋπολογισμοῖς, ἀποτελοῦσαι ἴδιον ἐν αὐτοῖς τμήμα, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «στοιχειώδης ἐκπαίδευσις τῶν δημοτῶν». Ἄλλ' αἱ διὰ τὴν συντήρησιν ἐκάστου τῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων ἀπαιτούμεναι ἀναγράφονται ὑπὸ ἴδιον δι' ἕκαστον τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων κεφάλαιον, διακρινόμενον διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ σχολείου ἢ γραμματοδιδασκαλείου, διαιρούμενον δ' εἰς τρία ἄρθρα, ὧν τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τὰς πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων ἢ διδασκαλιστῶν πιστώσεις, τὸ δεύτερον τὰς πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων τῶν διδασκαστῶν, ἐὰν ταῦτα δὲν ᾖναι ἐν δημοτικῶν κτιρίοις, καὶ τὸ τρίτον τὰς δι' ἐπιπλα, πίνακας, ὄργανα διδασκαλίας καὶ λοιπὰ ἐξόδα ἀπαιτουμένας.

*Ἄρθρον 56.

Ἐὰν αἱ ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἀναγραφεῖσαι ἐν τῷ δημοτικῷ προϋπολογισμῷ πιστώσεις δὲν ἐπαρκῶσι πρὸς συντήρησιν πάντων τῶν ἐν τῷ δήμῳ ὑπαρχόντων δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, προκαλεῖται

ὑπὸ τοῦ νομάρχου ἢ ἀπόφασις τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 19, 20 καὶ 22 β' α' τοῦ Α' 204' περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων νόμου τῆς 3 Ἀπριλίου 1891 διατασσόμενα· συμφώνως δὲ πρὸς ταύτην ὁ νομάρχης εἴτε αὐξάνει τὰς πρὸς συντήρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων ἀναγεγραμμένας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ πιστώσεις μέχρι τοῦ ἀναγκαιοῦντος ποσοῦ, διαγράφων ἄλλα ἔξοδα, τὰ ὅποια δύνανται, ἄνευ ἀναλόγου ζημίας τῶν δημοτικῶν συμφερόντων, νὰ ἀναβληθῶσιν ἐπὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος, ἢ ἐλαττώων τὰς διὰ τὰ ἀναπόφευκτα κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἔξοδα ἀναγεγραμμένας πιστώσεις μέχρι τοῦ τελευταίου ὁρίου αὐτῶν, εἴτε, ἂν αἱ τοιαῦται ἐλαττώσεις τῶν ἐξόδων δὲν ᾔναι ἐφικταί, ἢ δι' αὐτῶν δὲν ἐπιτυχάνηται ἢ ἐξίσωσις τῶν ἐσόδων πρὸς τὰ ἔξοδα, προκαλεῖ τὰς ἀρχὰς τοῦ δήμου νὰ προτείνωσι τὴν συμφώνως πρὸς τὰς νομίμους διατάξεις αὐξήσιν τῶν ἐσόδων.

* Ἄρθρον 57.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀπαιτούμενων διὰ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν πιστώσεων, ἐπιτρέπεται νὰ αὐξηθῶσιν, κατὰ τὰς περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν δημοτικῶν ἐσόδων νομίμους διατάξεις, ὅ τε ἐπὶ τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων δημοτικῶν δασμῶν καὶ οἱ ἄμεσοι δημοτικοὶ φόροι μέχρις ἐνὸς τοῖς ἑκατόν. Κατὰ τὸν αὐτὸν δ' ὅρον ἐπιτρέπεται νὰ αὐξηθῶσιν καὶ τὰ ἔσοδα τῶν δήμων τῆς Ἐπτανήσου.

* Ἄρθρον 58.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 20 τοῦ Α' 204' περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων νόμου χορηγουμένη εἰς τοὺς δήμους ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου συνδρομὴ ἀπονέμεται αὐτοῖς, μόνον ἂν, καὶ μετὰ τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 56 ἐπενεχθείσας ὑπὸ τοῦ νομάρχου μεταβολὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον αὐξήσιν τῶν φόρων, δὲν συμπληρώνονται αἱ ἀπαιτούμεναι πιστώσεις.

* Ἄρθρον 59.

Τὰ χορηγήματα ταῦτα ἐγκρίνονται διὰ Βασ. διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, πληρόνεται δὲ εἰς τοὺς δήμους ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου δι' ἐντάλματων τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου ἐκ κεφαλαίου κατατεθειμένου ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ.

* Ἄρθρον 60.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀποτελεῖται :

α') Ἐκ τῶν τόκων τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου κληροδοτημάτων, τῶν μὴ ῥητῶς καθωρισμένων εἰς εἰδικούς σκοπούς, εἴτε διὰ τῶν διαθηκῶν, εἴτε διὰ προγενεστέρων νόμων ἢ Βασ. διαταγμάτων.

β') Ἐξ εἰσφορᾶς τῶν ἱερῶν Μονῶν ἐτησίως, ἧς τὸ ποσὸν προσδιορίζεται εἰς ἑκατὸν χιλιάδας δραχμῶν.

γ') Ἐξ εἰσφορᾶς τοῦ δημοσίου ταμείου, ἧς τὸ ποσὸν ἀναγράφεται ἐν τοῖς ἐτησίοις προϋπολογισμοῖς, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Συνδρομὴ τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως».

* Ἄρθρον 61.

Τὸ ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς τῶν Μονῶν εἰσπράττεται παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐφαρμοζομένων πασῶν τῶν περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων διατάξεων, πλὴν τῆς περὶ ἐκποιήσεως τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων. Κατανέμεται δὲ εἰς τὰς Μονὰς διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως

Ὑπουργείου, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ τὸ ληξάν ἔτος προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων αὐτῶν, κατὰ τοὺς ἐπομένους ὅρους.

Ἐπὶ ποσῷ ἐσόδων ἀπὸ 5,000	μέχρι 10,000	δρ. 2	τοῖς	0/0
»	»	»	10,000	» 20,000
»	»	»	20,000	» 30,000
»	»	»	30,000	» 40,000
»	»	»	40,000	» 100,000

ἀπὸ 100,000 καὶ ἄνω δέκα τοῖς ἑκατόν.

Ἐφ' ὅσον τὸ σύνολον τῶν εἰσφορῶν εἶναι μειζον ἢ ἔλασσον τοῦ ποσοῦ τῶν ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν, μειοῦνται ἢ αὐξάνονται αὐταί, διατηρουμένης πάντοτε τῆς κατὰ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους ἀναλογίας ἐκάστης πρὸς τὸ ὅλον.

* Ἄρθρον 62.

Ἐὰν ὁμως τὰ ἔσοδα τοῦ δήμου δὲν ἐπαρκῶσι πρὸς συντήρησιν τῶν ἐν τῷ δήμῳ δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 57 ἀναφερομένων φόρων, τότε μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἀρμοδίου νομάρχου χορηγοῦνται τὰ ἐλλείποντα ἐκ τῆς ἀναγεγραμμένης ἐν τῷ ἐτησίῳ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους πιστώσεως, καὶ καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου.

* Ἄρθρον 63.

Τὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως χρηματικὰ ἐντάλματα ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαήμερου τοῦ ἐπομένου μηνός, ἐξοφλοῦνται δ' ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου ἐντὸς πέντε τοῦ βραδύτερου ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης αἰτήσεως τοῦ δικαίου.

Ἐὰν ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ δὲν ὑπάρχωσιν εἰσπεπραγμένα ἔσοδα τοῦ δήμου, ἀρκοῦντα πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ ἐντάλματος, ὁ ταμίας προσκαλεῖ τὸν εἰσπράκτορα τοῦ οφείλοντος δήμου νὰ ἀποστείλῃ αὐτῷ τάχιιστα τὸ ἀπαιτούμενον ποσόν, τὸ ὅποῖον ἄμα λαβῶν ἀποδίδωσιν εἰς τὸν δικαίου. Ἐὰν δὲ καὶ ἐν τῷ δημοτικῷ ταμείῳ δὲν ὑπάρχωσιν χρήματα, τὸ δημόσιον ταμεῖον ἐξοφλεῖ τὸ ἐντάλμα ἐκ χρημάτων τοῦ Δημοσίου, ἂν πρόκειται νὰ εἰσπράξῃ ἔσοδα τοῦ δήμου, κρατεῖ δὲ τὸ καταβληθὲν ποσὸν ἐκ τῶν πρώτων εἰσπραχθησομένων δημοτικῶν ἐσόδων.

Ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχωσιν πλέον ἔσοδα τοῦ δήμου πρὸς εἰσπραξίν, δὲν ὑπάρχωσιν δὲ δημοτικὰ χρήματα οὐδ' ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ οὐδ' ἐν τῷ δημοτικῷ, ὁ ταμίας καταγγέλλει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν ἀρμοδίαν διοικητικὴν ἀρχὴν δι' ἀναφορᾶς, ἰστοροῦσης λεπτομερῶς τὸ πρᾶγμα, ἵνα αὕτη προκαλέσῃ τὴν περὶ καταβολῆς τῶν ἀναγκαιοῦντων χρημάτων ἐκ τῆς προσδιορισθείσης συνδρομῆς τοῦ Δημοσίου πρόνοιαν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου.

* Ἄρθρον 64.

Ἐὰν ὁ δήμαρχος δὲν ἐκδώσῃ τὰ ἐντάλματα τῶν μηνιαίων ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαήμερου τοῦ ἐπομένου μηνός, ὡσαύτως καὶ ὁ δημόσιος ταμίας, ἂν δὲν ἐξοφλήσῃ τὰ ἐπιδειχθέντα εἰς αὐτὸν ἐντάλματα ἐντὸς τοῦ πενθημέρου ἀπὸ τῆς πρώτης αἰτήσεως τοῦ δικαίου, ἐνῶ ὑπῆρχον ἐν τῷ ταμείῳ χρήματα τοῦ δήμου, τιμωροῦνται ὑπὸ τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς ἐκάτερος διὰ πειθαρχικοῦ προστίμου δραχμῶν δέκα, τὸ ὅποῖον αὐξάνει κατὰ πέντε δραχμὰς καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀναβολῆς τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐντάλματων, ἢ τῆς ἐξοφλήσεως αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς τῆς πρώτης πειθαρχικῆς ποινῆς.

Ὁ δὲ δημοτικὸς εἰσπράκτωρ, ὁ ἀρνηθεὶς νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν ταμίαν τὰ ὑπ' αὐτοῦ ζητηθέντα πρὸς ἐξόφλησιν ἐντάλματος ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδύσεως χρήματα, καίτοι ὑπαρχόντων ἐν τῷ ταμείῳ αὐτοῦ δημοτικῶν χρημάτων ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ζητούμενον, τιμωρεῖται ὑπὸ τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς διὰ προστίμου εἴκοσι καὶ πέντε δραχμῶν, ἀπολύεται δὲ τῆς ὑπηρεσίας, ἂν καὶ δευτέρον ὑποπέσῃ εἰς τὴν αὐτὴν παράβασιν.

*Ἄρθρον 65.

Οὐδεμία κατάσχεσις, ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν πιστωτῶν τῶν δήμων εἰς χεῖρας τῶν ταμιῶν ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν εἰσπραττομένων δημοτικῶν ἐσόδων, ἰσχύει ἵνα μειώσῃ τὰ διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν τῶν δημοτῶν ἐκάστου δήμου προσδιορισθέντα διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ ποσά.

*Ἄρθρον 66.

Τὰ πρὸς τὸ καταργηθῆν ταμεῖον τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδύσεως ὀφειλόμενα ἐκ τῆς πληρωτέας εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον εἰσφορᾶς τῶν δήμων, ἢ ἐξ ἄλλων πόνων, ὡς καὶ πάντα τὰ καθυστεροῦντα εἰς τὸ καταργηθῆν ταμεῖον ἔσοδα, εἰσπραττόμενα, εἰσάγονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

*Ἄρθρον 67.

Τὰ ἔξοδα τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων καὶ τῶν ἐπιθεωρήσεων τῶν δημοτικῶν ἐκπαιδευτηρίων καὶ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων, ὡς καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῶν διδαστηρίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδύσεως κατὰ τὸν ἐγκεκριμένον τύπον αὐτῶν, ἢ τὰ τῆς μετασκευῆς τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν κτιρίων, ὅπως καὶ ταῦτα μετασκευασθῶσι κατὰ τὸν εἰρημένον τύπον, δὲν καταβάλλονται ὑπὸ τῶν δήμων, ἀλλὰ πληροῦνται ἐκ τοῦ ἐν Τραπεζῇ κατατεθειμένου καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ περὶ ἐκπαιδευτικῶν τελῶν νόμου προωρισμένου εἰς βελτίωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῆς δημοτικῆς, τῆς μέσης καὶ τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδύσεως εἰδικῶν κεφαλαίων, διὰ χρηματικῶν ἐντάλμάτων τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργείου, ἐκδιδομένων ἐπ' ὀνόματι τῶν δικαιοῦχων καὶ ἐπὶ τῆς Τραπεζῆς, ἐν ἣ τυχᾶναι κατατεθειμένον τὸ εἰρημένον κεφάλαιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ δημοτικῶν διδαστηρίων.

*Ἄρθρον 68.

Τῶν δημοτικῶν διδαστηρίων προσδιορίζονται ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο τύποι, ὁ τοῦ διδαστηρίου τοῦ προοριζομένου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς πλήρως δημοτικὸν σχολεῖον, καὶ ὁ τοῦ διδαστηρίου τοῦ προοριζομένου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς κοινὸν δημοτικὸν σχολεῖον ἢ γραμματοδιδασκαλεῖον.

*Ἄρθρον 69.

Οἱ τύποι οὗτοι κατατίθενται καὶ τηροῦνται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργείου ἐν σχεδίοις ἀρχιτεκτονικοῖς, τὰ ὅποια θέλουσι συνταχθῆ τῇ φροντίδι αὐτοῦ παρ' ἀρχιτεκτόνων, κατὰ τοὺς ὑπὸ τῆς παιδαγωγικῆς γενομένους ἀποδεκτοὺς κανόνας, ἐξετασθῆ ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκροτηθησομένης παρὰ τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου ἐκ προσώπων ἀρμοδίων ἐπὶ τῆς ὕλης ταύτης, καὶ, ἀφοῦ ἐγκριθῶσι παρ' αὐτῆς, κυρωθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου καὶ ἀναγνωρισθῆ ὡς τύποι τῶν οἰκοδομητέων διδαστηρίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδύσεως.

*Ἄρθρον 70.

Τῷ καθ' ἕνα τῶν τύπων τούτων ἀρχιτεκτονικῶν

σχεδίων ἀντίγραφον κεκυρωμένον ἀποστέλλεται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργείου εἰς ἕκαστον τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων, κατατίθεται δὲ καὶ τηρεῖται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ αὐτοῦ.

*Ἄρθρον 71.

Οἱ παρὰ τοῖς Ἐποπτικοῖς Συμβουλίοις ἐπιθεωρηταὶ ὀφείλουσιν, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ ἀρμοδίου νομαρχηχανικοῦ, α') νὰ ἐξετάσωσι τὰ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ νομοῦ οἰκοδομήματα τοῦ δήμου, τὰ προωρισμένα ὡς δημοτικὰ διδαστήρια, νὰ φροντίσωσι δὲ νὰ μελετηθῆ τεχνικῶς μετ' ἐπιστάσις, ἂν ᾔηται δυνατὸν νὰ μετασκευασθῶσι ταῦτα κατὰ τὸν τύπον τοῦ διδαστηρίου εἴτε τοῦ κοινοῦ εἴτε τοῦ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ καταρτισθῆ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο δαπάνης· β') νὰ ἐξετάσωσιν ἐκ παραλλήλου πόσα εἶναι δυνατὸν πιθανῶς νὰ εἰσπραχθῶσιν ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν τοιούτων οἰκοδομημάτων, πόσα δ' ἀπαιτοῦνται νὰ δαπανηθῶσι πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγκαίου γηπέδου ἐν καταλλήλῳ θέσει καὶ πρὸς οἰκοδομὴν ἐπὶ τοῦ γηπέδου τούτου νέου οἰκοδομήματος, ὁμοῖου καθ' ὅλα πρὸς ἕνα τῶν εἰρημένων τύπων.

Τὰς πληροφορίας ταύτας οἱ ἐπιθεωρηταὶ ἀνακοινοῦσιν εἰς τὰ Ἐποπτικὰ Συμβούλια, τὰ ὅποια μετὰ λεπτομερῆ ἐξέτασιν πάντων τῶν σχετικῶν θεμάτων, προτείνουσιν ἡτιολογημένως εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργεῖον ἐκ τῶν δύο τούτων μέτρων ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον κρίνεται συμφωρότερον.

*Ἄρθρον 72.

Ἐγκριθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς μετασκευῆς τοῦ ὑπαρχόντος δημοτικοῦ κτιρίου, τοῦ προωρισμένου εἰς δημοτικὸν διδαστήριον, ἐκτελοῦνται τὰ ὀριζόμενα ἐν ταῖς β' β' γ' καὶ ιδ' τοῦ ἄρθρου 40. Ἐγκριθείσης δὲ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ ὑπαρχόντος δημοτικοῦ κτιρίου, καὶ τῆς ἀντ' αὐτοῦ οἰκοδομῆς νέου τοιούτου κατὰ τὸν προσήκοντα τύπον, τὸ μὲν ὑπάρχον οἰκοδομημα παραδίδεται εἰς τὸν οικονομικὸν ἔφορον, ἵνα ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου προβῆ εἰς τὴν ἐκποίησιν τοῦ οἰκοδομήματος κατὰ τὰς περὶ τούτου νομίμους διατάξεις, ὁ δ' ἐπιθεωρητὴς προβαίνει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγκαίου γηπέδου, καὶ μετὰ τοῦτο τῶν πρὸς ἔναρξιν καὶ περαίωσιν τῆς νέας οἰκοδομῆς ἀναγραφόμενων ἐν τῇ περιόδῳ Β' καὶ ἐν τῇ β' ιδ' τῆς περιόδου Α' τοῦ ἄρθρου 40 καθηκόντων του.

*Ἄρθρον 73.

Ἡ ἐκποίησις τῶν δημοτικῶν τούτων οἰκοδομημάτων γίνεται κατὰ τὰς περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν ὀρθορῶν κτημάτων ἰσχυρούσας διατάξεις, ἀλλ' ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ὄλου τοῦ διὰ τῆς ἐγκριθείσης δημοπρασίας προσδιορισθέντος τιμήματος, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν τελευταῖον πλειοδότην τῆς ἐγκρίσεως τῶν πρακτικῶν αὐτῆς.

Τὸ οὕτως εἰσπραχθῆν τιμημα ἀνήκει εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 60 εἰδικὸν κεφάλαιον, καὶ ἐπομένως κατατίθεται ἐν τῇ Τραπεζῇ, ἐν ἣ καὶ τοῦτο ὑπάρχει κατατεθειμένον.

*Ἄρθρον 74.

Τῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ προσδιορισθέντων κατὰ τὸ ἄρθρον 40 γηπέδων ἢ ἀπόκτησις κηρύσσεται ὡς δημοσία ἀνάγκη.

Ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ πληρωτέου εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τιμήματος τοῦ καταληπτέου γηπέδου, καὶ ἐπὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ

ΑΧΜΒ' νόμου τῆς 4 Ἰανουαρίου 1888, ἰσχύουσας τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ΑΩΖ' νόμου τῆς 23 Φεβρουαρίου 1891 ἐπενεχθείσης ἐπ' αὐτῶν τροπολογίας.

Ὁ κατὰ τὴν δευτέραν διάταξιν τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ ΑΧΜΒ' νόμου ἀρμόδιος Ὑπουργὸς ἔτυγχάνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 75.

Οἱ ὄροι τῶν συμφωνιῶν μετὰ τῶν ἀναδεχθέντων εἴτε τὴν μετασκευὴν τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν κτιρίων, εἴτε τὴν οἰκοδομὴν νέων διδασκηρίων, προσδιορίζονται διὰ τοῦ προγράμματος τῶν μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν, συνεπεία τῶν ὁποίων ἀνελήφθησαν ὑπὸ τῶν τελευταίων μειοδοτῶν τὰ οἰκοδομικὰ ἔργα.

Τὰ προγράμματα τῶν δημοπρασιῶν τούτων συντάσσονται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ γραφείου τῶν Δημοσίων Ἔργων, λαμβανομένων κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτῶν ὑπὸ τὴν μελέτην αὐτοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθεισῶν παρατηρήσεων καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἐκδίδονται δὲ ταῦτα ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ τιμήματος τῶν ἐκτελεσθεισῶν ἔργων γίγνεται πάντοτε εἰς δόσεις, ἀναλόγως τῆς προόδου τῶν ἔργων, καὶ μετὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς ἐκτέλεσεως τῶν ἔργων.

Ἐπὶ τῶν ἄλλων ἰσχύουσι τὰ περὶ μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν πρὸς ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων διατεταγμένα.

Ἄρθρον 76.

Ἡ κατὰ τὸν ἐγκεκριμένον τύπον μετασκευὴ τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν διδασκηρίων, ἢ ἡ κατὰ τοιοῦτον τύπον οἰκοδομὴ νέων διδασκηρίων, γίγνεται τὸ πρῶτον ἐν ταῖς πρωτευούσαις καὶ ταῖς κώμας τῶν δήμων τρίτης τάξεως, μετὰ τὴν πλήρωσιν δὲ τῶν ἀναγκῶν τῶν διδασκηρίων ἐν αὐτοῖς, γίγνεται ἐν ταῖς πρωτευούσαις καὶ ταῖς κώμας τῶν δήμων β' τάξεως, ὅταν δὲ πληρωθῶσι καὶ αὐτὲς ἐν τοῖς δήμοις β' τάξεως ἀνάγκαι, γίγνεται ἡ μετασκευὴ τῶν ὑπαρχόντων διδασκηρίων ἢ ἡ οἰκοδομὴ νέων ἐν ταῖς πρωτευούσαις καὶ ταῖς κώμας τῶν δήμων α' τάξεως.

Ἄρθρον 77.

Διὰ Β. Διατάγματος θέλουσι προσδιορισθῆ ὁ χρόνος καὶ τὰ καθέκαστον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 78.

Καταργοῦνται α' Ὁ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν, παύσεως καὶ μεταθέσεως τῶν δημοδιδασκάλων ἑκατέρου τῶν φύλων ΑΦΝΗ' (νόμος τῆς 28 Μαΐου 1887. β' Ὁ περὶ καταργήσεως τοῦ ταμείου τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ περὶ διοργανισμοῦ τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ΒΠΠΕ' νόμος τῆς 12 Αὐγούστου 1892. γ' Ὁ περὶ καταργηθέντες νόμοι ΑΧΜΑ' τῆς 9 Ἰανουαρίου 1888 καὶ ΑΘΜΑ' τῆς 27 Μαρτίου 1891. δ' Ἡ Πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρῶν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Σεπτεμβρίου 1895.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Ὑπουργὸς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη σφραγὶς τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1895.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς ΦΙΛΙΠΠΟΣ Π. ΒΑΡΒΟΓΑΝΗΣ